

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Soest
Postbus 2000
3760 CA SOEST

ONDERWERP	IBT beoordeling omgevingsrecht 2022-2023	TELEFOONNUMMER	+31681025300
DATUM	30-01-2024	E-MAILADRES	thomas.van.walchren@ provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-390265605-13060	DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN	Thomas van Walchren	TEAM	BEI
BIJLAGE	Overzicht verbeterpunten		

Geacht college,

Uw gemeente heeft in het kader van Interbestuurlijk Toezicht (IBT) informatie toegezonden over uw taakuitvoering in 2022-2023 op het gebied van het Omgevingsrecht. Wij hebben deze informatie beoordeeld. In deze brief leest u onze beoordeling.

Oordeel over uw taakuitvoering omgevingsrecht

Ons oordeel over uw taakuitoefening luidt:

- Vakgebied Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) - Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH): voldoet.
- Vakgebied Monumenten / Archeologie: voldoet.

Ons oordeel voor het vakgebied VTH over 2022-2023 luidt 'voldoet'. U heeft echter nog niet alle verbeterpunten van de vorige beoordeling uitgevoerd. Deze verbeterpunten zijn daarom ook voor de beoordeling over 2022-2023 relevant. Deze verbeterpunten vindt u in de bijlage. Als wij bij de volgende beoordeling constateren dat u geen of onvoldoende uitvoering heeft gegeven aan de verbeterpunten, kan dat gevolgen hebben voor de beoordeling 2023-2024.

Toelichting beoordeling

Bij het uitvoeren van onze wettelijk toezichtstaak hanteren wij de Verordening systematische toezichtinformatie provincie Utrecht (hierna: IBT-verordening), het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2021-2024 en de interventieladder die landelijk tussen Rijk, IPO en VNG is afgesproken. Het beleidskader vindt u via de volgende link: www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/bestuurlijke-zaken/interbestuurlijk-toezicht, onder het kopje "Beleidskader en Uitvoeringsagenda". Een toelichting op de interventieladder is te vinden op onze website www.provincie-utrecht.nl/werkwijze-ibt.

In de vorige twee beoordelingsperiodes is de taakuitvoering van uw gemeente als 'voldoet' beoordeeld. Dit betekent dat u de vorige beoordelingsrondes grotendeels voldeed aan de wettelijke eisen. Wij hebben daarom de ontvangen

toezichtinformatie summier getoetst aan de geldende wet- en regelgeving. Daarnaast hebben onze toezichthouders op 20 november 2023 een gesprek gevoerd met de teamleider VTH, een jurist handhaving en een jurist handhaving / coördinator handhaving van uw gemeente. De informatie uit dit gesprek is in deze beoordeling meegenomen.

Hieronder leest u per vakgebied een toelichting op deze beoordeling.

Wabo – VTH

Bij de beoordeling van de informatie voor het vakgebied VTH hebben we getoetst of uw gemeente de processen zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Wij baseren ons hierbij op de wettelijke eisen voor deze processen, zoals vermeld in hoofdstuk 5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en hoofdstuk 10 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht. Deze proceseisen staan ook bekend als de BIG-8-cyclus.

Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de gemeentelijke thuishaken (VTH-beleid / U&H-strategie thuishaken)

U heeft toezichtinformatie tijdig aan ons toegestuurd. Onze algemene indruk is dat het jaarverslag 2022 en uitvoeringsprogramma 2023 met de nodige aandacht en zorgvuldigheid zijn opgesteld.

Wij constateren echter dat u nog niet alle verbeterpunten van de vorige beoordeling hebt uitgevoerd. Deze verbeterpunten zijn daarom ook voor de beoordeling over 2022-2023 relevant. Zo heeft er geen tussentijdse beleidsevaluatie plaatsgevonden. Daardoor is niet duidelijk in hoeverre de beleidsdoelen zijn behaald en/of bijsturing van het beleid nodig is of dat het beleid moet worden aangepast. Ook is onduidelijk of de onderliggende risicoanalyse aanpassing behoeft.

Verder is een belangrijk verbeterpunt om in het beleid de benodigde capaciteit inzichtelijk te maken. Wettelijk is vereist dat u de voor het bereiken van de in het beleid geformuleerde doelen en de uit te voeren werkzaamheden benodigde én beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk maakt en in de begroting borgt. Ook de wijze waarop de benodigde financiële en personele middelen is berekend moet inzichtelijk worden gemaakt. Vervolgens dient u er zorg voor te dragen dat voor de uitvoering van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's, voldoende financiële en personele middelen beschikbaar zijn en dat deze middelen zo nodig worden aangevuld of de uitvoeringsprogramma's zo nodig worden aangepast.

Tot slot stelt u het uitvoeringsprogramma en jaarverslag zodanig vast dat bijsturing binnen de operationele cyclus (voorbereiden, uitvoeren, monitoren) van de BIG-8-cyclus niet goed mogelijk is. Door het uitvoeringsprogramma te vast te stellen is tevens niet goed mogelijk om in de begroting de personele en financiële middelen te vragen die nodig zijn om de in het uitvoeringsprogramma geprogrammeerde activiteiten uit te voeren om de doelen te bereiken. Het is daarom zaak om de BIG-8-cyclus daadwerkelijk cyclisch te maken en in te bedden in de organisatie. Wij geven u in overweging mee om de BIG-8-cyclus aan te laten sluiten bij de P&C-cyclus.

Een overzicht van de verbeterpunten treft u aan in de bijlage.

Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de basistaken omgevingsdienst (U&H-strategie regio Utrecht)

In de beoordelingsronde 2022 is vastgesteld dat u op 25 januari 2022 de U&H-strategie regio Utrecht had vastgesteld, maar dat het een groeidocument betreft. Ook is vastgesteld dat er nog geen uniform uitvoeringsprogramma is vastgesteld op basis van de U&H-strategie regio Utrecht. In de regio wordt de U&H-strategie de komende jaren nog doorontwikkeld en wordt nagedacht over een uniform uitvoeringsprogramma. Ondanks deze lopende doorontwikkeling, zullen wij de huidige U&H-strategie regio Utrecht in 2024 beoordelen. Eventuele verbeterpunten die bij de beoordeling in 2024 naar voren komen, zullen met u en de regionale werkgroep worden gedeeld om mee te nemen bij de doorontwikkeling.

Verordening Kwaliteit VTH

Wij toetsen of u jaarlijks evalueert in hoeverre de kwaliteitscriteria worden nageleefd door de omgevingsdienst én de eigen organisatie. Daarnaast toetsen wij of uw college daarover mededeling doet aan de gemeenteraad. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op opleidingen, kritische massa en frequentie van de uitvoering van taken per

medewerker. De kwaliteitscriteria zijn in Soest van toepassing op de basis- en plustaken die de RUD uitvoert en (gelet op de toelichting op uw verordening) de VTH-taken die de eigen organisatie uitvoert, tenzij uw college (in bijvoorbeeld het jaarlijks VTH jaarverslag/ uitvoeringsprogramma), expliciet anders heeft bepaald. We hebben geen document aangetroffen waarin uw college taken gemotiveerd uitsluit.

U bent in 2018 via het zogenoemde “comply or explain principe” ingegaan op de gebieden waarop voor de thuishaken niet aan de letter, maar wel aan de geest van de kwaliteitscriteria wordt voldaan. Sindsdien had geen evaluatie meer plaatsgevonden. In het jaarverslag 2022 / uitvoeringsprogramma 2023 staat dat het afgelopen jaar een evaluatie is uitgevoerd maar niet inzichtelijk is gemaakt hoe de evaluatie heeft plaatsgevonden. Er is een tabel opgenomen met aantallen medewerkers waaruit zou moeten blijken dat uw gemeente voldoet aan het minimale aantal medewerkers per deskundigheidsgebied, maar niet geëvalueerd is of die medewerkers ook daadwerkelijk voldoen aan de eisen die gesteld zijn aan opleiding, werkervaring, aanvullende kennis en frequentie. Er wordt simpelweg gesteld dat alle in de tabel opgenomen medewerkers voldoen aan de vereisten deskundigheid en ervaring.

Bij het jaarverslag van de RUD is een evaluatie van de naleving van de kwaliteitscriteria door de RUD gevoegd (bijlage 3). Het is niet duidelijk wanneer deze evaluatie is uitgevoerd. Wij wijzen u erop dat de RUD sinds 2019 aangeeft voor de specialistische deskundigheidsgebieden deels niet meer aan de kwaliteitscriteria te voldoen als gevolg van vertrekkende medewerkers. De RUD geeft aan dat dit de komende jaren des te meer een aandachtspunt wordt nu een aantal medewerkers hun pensioengerechtigde leeftijd bereiken en opvolging geborgd moet worden.

Het is van belang dat uw gemeente erop stuit dat door de RUD Utrecht én de eigen organisatie aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan en de gemeenteraad daarover actief informeert.

Monumenten en Archeologie

Bij de beoordeling van dit vakgebied hebben we getoetst of sprake is van adequate vergunningverlening, of de monumentencommissies goed functioneren en in hoeverre er sprake is van adequate advisering in het kader van de archeologische monumentenzorg.

De beoordeling van dit taakveld luidt dat uw taakuitvoering ‘voldoet’. Dit betekent dat u grotendeels voldoet aan de wettelijke eisen. Uit de door u ingediende toezichtinformatie blijkt dat archeologie structureel deel uitmaakt van de vergunningsprocedure. Bij omgevingsvergunningen voor Rijksmonumenten is advies gevraagd aan het Centrum voor Archeologie Amersfoort.

Toezichtregime komende beoordeling

Komende beoordeling toetsen we wederom of uw gemeente de processen voor het vakgebied VTH zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Ook kijken wij ook of u de verbeterpunten heeft uitgevoerd. Nu de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen op 1 januari 2024 in werking treden, valt in 2024 elke gemeente onder het reguliere toezichtregime. Dat betekent dat de toezichtinformatie inhoudelijk wordt beoordeeld.

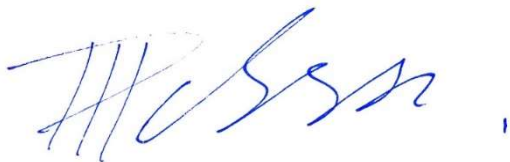
Tot slot

Hiermee is deze beoordelingsronde afgerond. We verzoeken u de in de bijlage opgenomen verbeterpunten uit te voeren en bij de toezichtinformatie voor de volgende beoordelingsronde een overzicht te voegen met de ondernomen acties naar aanleiding van deze verbeterpunten. De volledige toezichtinformatie over de periode 2023-2024 ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk nadat u deze hebt vastgesteld, maar in ieder geval uiterlijk op 15 juli 2024.

Een afschrift van deze brief sturen wij ter kennisgeving aan uw gemeenteraad.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor www.provincie-utrecht.nl/interbestuurlijktoezicht. Deze brief wordt via deze kaart ook toegankelijk.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

H.P. van Essen
Gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Coördinatie Omgevingsbeleid, Energietransitie, Milieu en Bestuur

Bijlage: overzicht verbeterpunten

Rapportage en evaluatie

1. Voer een periodieke beleidsevaluatie uit. Stel deze vast en stuur deze ter informatie aan de gemeenteraad. *Toelichting: een wettelijk vereiste is dat periodiek gerapporteerd wordt over het al dan niet bereiken van de in het VTH-beleid gestelde doelen. Daarnaast dient gerapporteerd te worden over de uitvoering van de activiteiten in verhouding tot de prioriteitstelling. Ten slotte dient gerapporteerd te worden over de uitvoering van de afspraken met andere bestuursorganen en organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving.*
2. Stel het jaarverslag voortaan eerder vast, zodat bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma voor het nieuwe jaar rekening kan worden gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag. *Toelichting: Een tijdige vaststelling is voor een goede taakuitvoering en doorlopen van de BIG-8 cyclus essentieel. Wij geven u in overweging de P&C-cyclus te volgen bij het opstellen en vaststellen van VTH-beleid, uitvoeringsprogramma's en jaarverslagen.*

Operationeel beleid

3. Maak de personele en financiële middelen die **benodigd en beschikbaar** zijn voor het bereiken van de in het beleid geformuleerde doelen inzichtelijk en waarborg deze in de begroting. *Toelichting: De beschikbare capaciteit is voldoende geborgd in de begroting. Echter, het alleen opnemen van de beschikbare capaciteit is onvoldoende. Het is nodig om vanuit de doelen een inschatting te maken van de benodigde capaciteit om die doelen te bereiken en het is die benodigde capaciteit die moet worden geborgd in de begroting.*

Programma en organisatie

4. Stel het uitvoeringsprogramma voortaan tijdig vast zodat bij aanvang van het nieuwe jaar de uitvoering kan plaatsvinden volgens een actueel programma. Van belang is dat bij het schrijven van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma rekening kan worden gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag.
5. Maak in het uitvoeringsprogramma inzichtelijk welke activiteiten op het gebied van RO (handhaving bestemmingsplannen, aanpak strijdig gebruik) en Bouw (constructieve veiligheid) worden uitgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met de gestelde doelen en prioriteiten. *Toelichting: In het uitvoeringsprogramma wordt aan het onderwerp constructieve veiligheid en handhaving strijdig gebruik bestemmingsplannen geen aandacht geschonken.*

Voorbereiding, Uitvoering en Monitoring.

6. Draag zorg voor voldoende financiële en personele middelen om de in het uitvoeringsprogramma voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren en vul zo nodig deze middelen aan of pas het uitvoeringsprogramma zo nodig aan.
7. Evalueer jaarlijks in hoeverre uw gemeentelijke organisatie én de RUD voldoet aan de kwaliteitscriteria (hoeveelheid fte's, opleiding, werkervaring, aanvullende kennis en frequentie) en rapporteer hierover aan de gemeenteraad.